

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Україна в контексті європейської історії

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування», 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 241: «Готельно-ресторанна справа», 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма: «Готельно-ресторанна справа», «Міжнародна електронна комерція»

спеціалізація:

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Миколенко Дмитро Валерійович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

_____ Дмитро МИКОЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанної справи» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанної справи»

_____ Олена МИКОЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція»

_____ Світлана СТРАПЧУК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року №1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Україна в контексті європейської історії» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа» підготовки бакалавра спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» та відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція», підготовки бакалавра спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з основними історичними процесами, що відбувалися в Європі з античних часів до початку ХХІ століття, а також визначення місця України у зазначених процесах.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Формування наступних загальних компетентностей для ОПШ «Готельно-ресторанна справа».

ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 02. Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Формування наступних спеціальних компетентностей

СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії (робота в команді).

Для ОПШ «Міжнародна електронна комерція»

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	8 год. (2 ауд., 6 дист.)
Семінарські заняття	
16 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
42 год.	82 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання для ОПШ «Готельно-ресторанна справа»:

РН19 Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

РН21 Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН22 Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Для ОПШ «Міжнародна електронна комерція»:

РН 01. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН 05. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН 07. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Вступна лекція. Україна як частина Європи: історична ретроспектива.
Етимологія понять Європа і Україна. Місце України на географічній, геополітичній і цивілізаційній мапі Європи.

Тема 2. Україна як частина античної цивілізації.

Причини і передумови грецької колонізації Північного Причорномор'я. Періодизації історії грецьких колоній. Грецький і римський періоди у порівняльній ретроспективі. Економіка, політичний та соціальний устрій полісів. Грецька і римська спадщина на українських землях.

Тема 3. Русь-Україна в європейських історичних процесах епохи Середньовіччя.
Україна-Русь у європейському соціально-політичному просторі в кінці X – середині XII ст. Політичний розвиток Київської держави доби Володимира і Ярослава Мудрого. Хрещення України-Руси як фактор «європеїзації» давньоруського суспільства. Посилення зв'язків Київської держави з європейським світом. Культурний розвиток давньої Русі-України в контексті середньовічної культури. Культурний розвиток давньої Русі-України в контексті середньовічної європейської культури. Каролінгський ренесанс, оттонівське відродження. Зародження міської культури. Культура проторенесансу, її прояви в Україні. Утворення національних держав у Західній Європі. Галицько-Волинське князівство у політичному процесі Центральної Європи. Розвинуте феодальне суспільство в Західній Європі. Розпад Київської держави. Галицько-Волинське князівство як фактор формування моноетнічної української державності. Комунальні революції в Західній Європі. Проникнення західних впливів у міське життя України. Держава Романовичів у політичному процесі Центральної Європи. Українська державність XIV ст.

Тема 4. Україна і Європа Ранньомодерної доби: політичні й економічні зв'язки.
Початок Нового часу і соціально-політичний розвиток України в кінці XV – XVI ст. Реформація і контрреформація, їх відгомін в Україні. Перехід від середньовічної станової монархії до абсолютизму. Спроби зміцнення великокняжої влади у Великому князівстві Литовському. Формування буржуазних відносин. Фільваркова система. Соціальні протести в Європі і Україні. Виникнення козацтва, його роль в зародженні буржуазних відносин в Україні. Реформація і контрреформація. Їх прояви в Україні. Інтеграція українських земель у польській державі. Загострення національно-релігійних і соціальних суперечностей наприкінці XVI ст. Західна Європа і Україна у першій половині XVII ст. Вплив західноєвропейських суспільно-політичних процесів на Україну у першій половині XVII ст. Вплив нідерландської революції на поширення релігійної та національної свободи. Українські і польські антитринітарії у Голландії. Участь українців у Тридцятилітній війні в Європі. Розвиток української культури у XV – XVIII ст. Західноєвропейські впливи в духовному житті. Початок і розвиток ренесансу в країнах і Західної Європи. Утвердження гуманістичної культури на українських землях. Острозька академія – осередок ренесансної культури в Україні. Національно-визвольна боротьба українського народу у 1648–1657 рр. і європейський світ. Соціально-економічні передумови визвольної війни. Визвольні рухи в Європі і український контекст. Реакція в країнах Європи на події в Україні. Нова українська державність і європейський світ. Західноєвропейський вектор політичної орієнтації Б. Хмельницького. Тенденції суспільно-політичного розвитку в країнах Західної і Центральної Європи і Україна (друга половина XVII – XVIII ст.). Розвиток європейської політичної системи. Боротьба за збереження української державності після смерті Б. Хмельницького. Спільне і відмінне наслідків буржуазних революцій в Англії і Нідерландах та в Україні. Система абсолютизму і намагання посилення інституту гетьманства. Перехід до епохи Просвітництва в Європі. Доба гетьмана Мазепи. Боротьба з російським орієнтальним деспотизмом.

Тема 5. Європейські рецепції України у «довгому» ХІХ столітті.

Вплив ідей Великої французької революції на український суспільно-політичний рух (перша чверть ХІХ ст.). Україна у планах Наполеона. Кримська війна і українська проблема. Загострення російсько-німецьких відносин у 70-80 рр. і український національний рух. Проблема Королівства Київського за проектом Бісмарка. Соціально-економічна та політична ситуація в Європі на початку ХХ ст. Перша світова війна і Україна.

Тема 6. Україна в європейській історії міжвоєнного періоду.

Боротьба за визнання незалежності України методами дипломатії. Українська еміграція в Європі. Відносини Української СРР з європейськими державами у 1920 – 1930 ті рр. Україна у Другій світовій війні.

Тема 7. Українське питання та Україна в європейській історії другої половини ХХ століття.

Українська РСР у Центрально-Східній Європі.

Тема 8. Незалежна Україна у контексті європейських політичних, економічних і культурних процесів.

Проблема єдності зовнішньої і внутрішньої політики України.

Тема 9. Україна в європейських інтеграційних процесах.

Україна – Європейський Союз: основні етапи та проблеми співпраці. Україна і ЮНЕСКО: інтеграція в європейський та світових культурний простір. Міжнародне співтовариство про анексію Криму. Позиція ЄС щодо агресії РФ проти України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	лаб.	інд.	с. р.		л	сем.	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Вступна лекція. Україна як частина Європи: історична ретроспектива	4	2				2	4					4
Тема 2. Україна як частина античної цивілізації	11	4	2			5	11	1				10
Тема 3. Русь-Україна в європейських історичних процесах епохи Середньовіччя	11	4	2			5	11	1				10
Тема 4. Україна і Європа Ранньомодерної доби: політичні й економічні зв'язки	11	4	2			5	11	1				10
Тема 5. Європейські рецепції України у «довгому» ХІХ столітті	11	4	2			5	11	1				10
Тема 6. Україна в європейській історії міжвоєнного періоду	11	4	2			5	11	1				10
Тема 7. Українське питання та Україна в європейській історії другої половини ХХ століття	11	4	2			5	11	1				10
Тема 8. Незалежна Україна у контексті європейських політичних, економічних і культурних процесів	11	4	2			5	11	1				10
Тема 9. Україна в європейських інтеграційних процесах	9	2	2			5	9	1				8
Усього годин	90	32	16			42	90	8				82

4. Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Україна як частина античної цивілізації	2
2	Русь-Україна в європейських історичних процесах епохи Середньовіччя	2
3	Україна і Європа Ранньомодерної доби: політичні й економічні зв'язки	2
4	Європейські рецепції України у «довгому» XIX столітті	2
5	Україна в європейській історії міжвоєнного періоду	2
6	Українське питання та Україна в європейській історії другої половини XX століття	2
7	Незалежна Україна у контексті європейських політичних, економічних і культурних процесів	2
8	Україна в європейських інтеграційних процесах	2
Усього годин		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		очна	заочна
1	Вивчення додаткової літератури з теми «Україна як частина Європи: історична ретроспектива» Горелов М.Є. Цивілізаційна історія України / М.Є. Горелов, О.П. Моця, О.О. Рафальський. К.: ЕксОб, 2005. 631 с. - розкрити зміст дискусії про цивілізаційну належність України	2	4
2	Вивчення додаткової літератури з теми «Україна як частина античної цивілізації» Платон. Держава. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2000. - розкрити суть основних ідей автора щодо взаємин між країнами - визначити вплив автора на подальших розвиток теорії міжнародних відносин	5	10
3	Вивчення додаткової літератури з теми «Русь-Україна в європейських історичних процесах епохи Середньовіччя» Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с. - встановити політичні і культурні взаємовпливи України і Європи у Середні віки	5	10
4	Вивчення додаткової літератури з теми «Україна і Європа Ранньомодерної доби: політичні й економічні зв'язки» Наливайко Д.С. Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі. К.: Основи, 1998. 578 с. - схарактеризувати міжнародні зв'язки України кінця XV – XVIII ст.	5	10
5	Вивчення додаткової літератури з теми «Європейські рецепції України у «довгому» XIX столітті» Реймон А. Мир і війна між націями. К.: МП «Юніверс», 2000. 688 с. - встановити місце українських земель в проєктах Наполеона Бонапарта	5	10

6	<p>Вивчення додаткової літератури з теми «Україна в європейській історії міжвоєнного періоду»</p> <p>Історія України ХХ – поч. ХХІ століття: навч. посіб. За заг. ред. В.А. Смоля. К.: Знання, 2004. 582 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> - схарактеризуйте життя української еміграції міжвоєнного періоду - розкрийте основні напрями українського національно-визвольного руху 	5	10
7	<p>Вивчення додаткової літератури з теми «Українське питання та Україна в європейській історії другої половини ХХ століття»</p> <p>Мартиненко А.К., Мартиненко Б.А. Міжнародні відносини 1945-1975 років: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавництво Ліра-К, 2007. 366 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> - схарактеризуйте український дисидентський рух у СРСР 	5	10
8	<p>Вивчення додаткової літератури з теми «Незалежна Україна у контексті європейських політичних, економічних і культурних процесів»</p> <p>Толстов С. Міжнародна система початку ХХІ століття. UA Foreign affairs. 2013. № 9. С. 8-11.</p> <ul style="list-style-type: none"> - схарактеризувати еволюцію системи міжнародних відносин на сучасному етапі 	5	10
9	<p>Вивчення додаткової літератури з теми «Україна в європейських інтеграційних процесах»</p> <p>Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: Монографія. Київ: ТОВ "Нац. підручник", 2008. 318 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> - вкажіть переваги, які отримує Україна від участі в інтеграційних проєктах 	5	8
	Разом	42	82

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання не передбачене навчальним планом.

7. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання за допомогою різноманітних методів навчання та відповідних засобів діагностики/ форм оцінювання відповідно до ОПП, зокрема:

ОПП «Готельно-ресторанна справа» (далі ОПП 1)

ОПП «Міжнародна електронна комерція»: (далі ОПП 2)

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Україна в контексті європейської історії»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики/ форми оцінювання
ОПП 1 РН19	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	Лекція з фактичним матеріалом. Знання студентів закріплюються і поглиблюються на семінарських заняттях із застосуванням платформи Padlet, де студенти працюють у командах. Вони самостійно шукають інформацію, яка дозволяє глибше розуміти історичні процеси в Європі та Україні	Робота студентів оцінюється на семінарських заняттях, також за підсумками екзаменаційної роботи.
ОПП 1 РН21	Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	На семінарських заняттях студенти вчаться розуміти свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Робота оцінюється під час семінарських занять, а також підсумками екзаменаційної роботи.
ОПП 1 РН22	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	Знання студентів закріплюються і поглиблюються на семінарських заняттях із застосуванням платформи Padlet, де студенти працюють у командах. Вони самостійно шукають інформацію, яка дозволяє глибше розуміти місце предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	Робота оцінюється під час семінарських занять, а також підсумками екзаменаційної роботи.

ОПП 2 PH1	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Лекція з фактичним матеріалом. Знання студентів закріплюються і поглиблюються на семінарських заняттях із застосуванням платформи Padlet, де студенти працюють у командах. Вони самостійно шукають інформацію, а потім презентують її.	Робота студентів оцінюється на семінарських заняттях, також за підсумками залікової роботи.
ОПП 2 PH5.	Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.	На семінарських заняттях студенти вчаться розуміти історичні процеси, що відбувалися в Європі та Україні. Знання закріплюються під час дискусій.	Робота оцінюється під час семінарських занять, а також підсумками залікової роботи.
ОПП 2 PH7.	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	Знання студентів закріплюються і поглиблюються на семінарських заняттях із застосуванням платформи Padlet, де студенти працюють у командах. Вони самостійно шукають інформацію, яка дозволяє глибше розуміти взаємини між різними країнами світу і природу конфліктів, а потім презентують її. Після цього вони презентують власний проєкт на платформі Padlet.	Робота оцінюється під час семінарських занять, а також підсумками залікової роботи.
ОПП 2 PH16	Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.	На семінарських заняттях студенти вчаться збирати, систематизувати і аналізувати інформацію під час підготовки презентацій у Padlet.	Робота оцінюється під час семінарських занять, а також підсумками залікової роботи.

8. Методи контролю

1. Участь у семінарських заняттях. Усна відповідь на представлені у програмі питання. Максимальна сума балів, яку може отримати студент за підсумками семінарських занять – 60 балів. Бали нараховуються за активну участь в обговоренні представлених питань, дискусію, відповіді на основні і додаткові запитання.

2. Підсумковий чотирирівневий контроль. Письмова відповідь на представлені у програмі питання. Час виконання – 60 хвилин. Кількість питань – 2. Максимальна кількість балів передбачена за відповіді на кожне запитання складає 20 і 20 балів. Відповідно – максимальна кількість балів за іспит дорівнює 40 балам.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль								Іспит	Сума	
Робота на семінарських заняттях							Σ			
T. 1	T. 2	T. 3	T. 4	T. 5	T. 6	T. 7	T. 8	60	40	100
7	7	8	8	7	8	8	7			

T1, T2 ... T5 – теми семінарських занять.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання Семінарські заняття

Оцінка 7–8 балів передбачає повне і впевнене засвоєння матеріалу, знання основних джерел і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

4–6 балів виставляється за впевнене засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

1–3 бал передбачає часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал теми.

Екзаменаційна робота

Оцінка 35–40 балів передбачає повне і впевнене засвоєння програми курсу, знання основної і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

30–34 бали виставляється за впевнене засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

20–29 балів передбачає виконання всіх вимог до попередньої оцінки, за наявності принципових помилок при викладенні засвоєного матеріалу або неповних висновків.

10–19 балів виставляється за часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не

повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

1–9 балів передбачає виконання всіх вимог до попередньої оцінки, а також, коли у студента виникають проблеми навіть з відтворенням основного матеріалу курсу.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал, передбачений програмою курсу або у разі використання заборонених джерел на екзамені.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	Для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
0 – 49	незадовільно

11. Рекомендована література

Основна література

1. Горелов М.Є. Цивілізаційна історія України / М.Є. Горелов, О.П. Моця, О.О. Рафальський. К.: ЕксОб, 2005. 631 с.
2. Європейська та євроатлантична інтеграція : навч. посіб. / [О.В. Баула та ін. ; за заг. ред. О.М. Лютак]; Луц. нац. техн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2016. 375 с.
3. Історія України ХХ — поч. ХХІ століття: навч. посіб. За заг. ред. В.А. Смолія. К.: Знання, 2004. 582 с.
4. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація. Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
5. Маддісон В.В. Політологія міжнародних відносин / Маддісон В.В., Шахов В.А. К., 1997.
6. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник. Ю.В. Пунда, І.П. Козинець, В.С. Клименко та ін. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
7. Наливайко Д.С. Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі. К.: Основи, 1998. 578 с.
8. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю.В. Пунда, І.П. Козинець та ін.]. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 240 с.
9. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с.
10. Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ: нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця ХVІ ст. К.: Перун, 1996. 496 с.

Допоміжна література

1. Демчук П.О. Міжнародні відносини та проблеми євроатлантичної інтеграції: навч. посіб. К. : ППП, 2004. 264 с.
2. Каган Р. Про рай і владу. Америка і Європа у новому світовому порядку. Львів, 2004.
3. Кіссинджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. К.: Наш формат, 2017. 320 с.
4. Козинець І.П. Постійна структурована співпраця з питань безпеки та оборони ЄС: перспективи для України / І.П. Козинець, В.С. Клименко. Воєнно-історичний вісник. 2017. № 4 (26). С. 138–143.
5. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація. Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
6. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: Монографія. Київ: ТОВ "Нац. підручник", 2008. 318 с.
7. Мартиненко А.К., Мартиненко Б.А. Міжнародні відносини 1945-1975 років: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавництво Ліра-К, 2007. 366 с.
8. Нестерович В.Ф. Роль та місце лобювання у європейському інтегруванні України. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 3. С. 32-42.
9. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю.В. Пунда, І.П. Козинець та ін.]. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 240 с.
10. Реймон А. Мир і війна між націями. К.: МП «Юніверс», 2000. 688 с.

12. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Багатостороннє співробітництво. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhнародni-vidnosini>
2. Белесков М. Європейський оборонний союз: навіщо ЄС знову говорить про спільну армію. URL: <http://www.euointegration.com.ua/articles/2017/02/27/7062233/>
3. Договір про заснування Європейської Спільноти. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_017
4. Лісабонський договір: роз'яснення. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: <http://eu.prostir.ua/library/238201.html>
5. Міжнародний форум культурної дипломатії. URL: <https://ui.org.ua/mizhнародnyj-forum-kulturnoyi-dyplomatiyi/>
6. Троян С.С. Сучасні міжнародні відносини: основні тенденції еволюції. URL: http://vmv.kyumu.edu.ua/v/08/troyan_ss.htm
7. <http://izbornyk.org.ua/> Бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України
8. <http://poetry.uazone.net/> Бібліотека української поезії
9. <http://elib.nplu.org/> Бібліотека «Культура України»
10. <http://mari.kiev.ua/> Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України
11. <http://etnolog.org.ua/> Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАНУ 6. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України»
12. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm Культурологічна бібліотека
13. <http://history.franko.lviv.ua/> Історія України
14. <http://litopys.org.ua/hrushrus/iur.htm> Грушевський М. Історія України-Руси
15. <http://www.history.vn.ua/> Електронна бібліотека з історії України та всесвітньої історії

13. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах форс-мажору освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2443>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік у **письмовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі, режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/mod/assign/view.php?id=102601>